

ROMÂNIA

ROMÂNIA
Înalta Curte de Casație și Justiție
Secția Unită
Intrare dosare 212 nr. 15
Anul 2021 luna 07 ziua 15

Printat la 15.07.2021
Disponibil înregistrarea sesizării și publicarea
pe pagina de internet a Î.C.C.J. Disponibil comunicarea
sesizării către președintele secției
911 / SCAT 81 / 511
pentru punct de vedere privind comunicarea completului
Tamen în vederea tragerii în sorți 16.07.2021
CU-14

Ser

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

CABINETUL PREȘEDINTELUI

Splaiul Independenței
E-mail: infocabuc@icj.ro
Web: <http://www.cabuc.ro>
<http://noulportal.just.ro/>
Tel: (+4-021) 319.51.80;
Fax: (+4-021) 319.82.46
Operator de date cu caracter personal nr. 2933

Nr. 15/5863/C din data de 14 iulie 2021

Doamnei,

Judecător CORINA CORBU
Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Stimată doamnă președinte,

În conformitate cu dispozițiile art. 514 Cod procedură civilă și ale art. 21 alin. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375 din 17 decembrie 2015, Colegiul de conducere al Curții de Apel București, prin Hotărârea nr. 160 din data de 29.06.2021, reținând existența practicii neunitare referitoare la problema de drept vizând : "*Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 29 al. 1 lit. i din O.U.G. nr. 80/2013 în cauzele în care ca urmare a decesului făptuitorului se pronunță o soluție de clasare de către procuror.*", pentru asigurarea unei interpretări și aplicări unitare a legii, a luat hotărârea de a vă solicita să vă pronunțați asupra acestei probleme de drept soluționată în mod diferit.

Față de cele menționate, vă înaintăm, alăturat, materialul întocmit, precum și copia conformă cu originalul a Hotărârii Colegiului de conducere al Curții de Apel București nr. 160 din data de 29.06.2021, adresându-vă rugămintea să ne comunicați măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

Judecător LUMINITA CRISTIU NINU
Preșe

ROMÂNIA

CONFORM CU
ORIGINALUL

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

COLEGIUL DE CONDUCERE

HOTĂRÂREA nr. 160
din data de 29 iunie 2021

Având în vedere dispozițiile art. 18 și art. 23 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea nr. 1375/2015 a Consiliului Superior al Magistraturii, Colegiul de conducere al Curții de Apel București s-a întrunit în ședința de lucru de la 29 iunie 2021, fiind convocată de doamna judecător Luminița Criștiu-Ninu, președintele Curții de Apel București.

La ședința de lucru convocată pentru data de 29 iunie 2021, au participat 5 membri, aceasta fiind condusă de doamna judecător Luminița Criștiu-Ninu, președintele Curții de Apel București.

Ședința de lucru a Colegiului de conducere a fost statutară din punct de vedere al numărului de membri participanți.

Conform art. 23 alin. (3) din ROIIJ, secretariatul ședinței de lucru a fost asigurat de doamna Aurelia Bidirel, prim grefier al Curții de Apel București.

În temeiul dispozițiilor art. 19 și următoarele ROIIJ

Colegiul de conducere

Având în vedere dispozițiile art. 19 alin. (1) lit. k) și art. 514 din Codul de procedură civilă,

Având spre analiză și decizie nota întocmită de doamna judecător Elena Raluca Costache, vicepreședinte al Curții de Apel București cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu referire la problema de drept vizând "interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 în cauzele în care ca urmare a decesului făptuitorului se pronunță o soluție de clasare de către procuror",

Reținând că:

- potrivit dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă, *pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești;*

- în privința condițiilor de admisibilitate, dispozițiile art. 515 din același act normativ prevăd că: *recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii;*

- în nota întocmită de doamna judecător Elena Raluca Costache, vicepreședinte al Curții de Apel București, este redată practica judiciară și sunt menționate hotărârile judecătorești definitive din care rezultă în mod concret că problema de drept supusă analizei este soluționată în mod neunitar, apreciindu-se că este impetuos necesar ca această chestiune să fie analizată de Înalta Curte de Casație și Justiție pe calea unui recurs în interesul legii, în scopul asigurării aplicării și interpretării unitare a dispozițiilor legale evocate,

HOTĂRĂȘTE

Art. 1 – Promovarea recursului în interesul legii cu privire la problema de drept vizând *"interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 în cauzele în care ca urmare a decesului făptuitorului se pronunță o soluție de clasare de către procuror"*.

Art. 2 – Desemnează pe doamna judecător Elena Raluca Costache, vicepreședinte al Curții de Apel București, pentru a întocmi materialul aferent promovării recursului în interesul legii la Înalta Curte de Casație și Justiție.

București, 29 iunie 2021.

PREȘEDINTE
Judecător LUMINIȚA CRIȘTIU-NINU

SECRETAR,
Prim grefier Aurelia Bidirel

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

CABINETUL VICEPREȘEDINTELUI

Nr. 14/5863/C din data de 14 iulie 2021

Splaiul Independenței nr. 5, sectorul 4
E-mail: infocabuc@just.ro; relaticab@just.ro
Web: <http://www.cab1864.eu>;
<http://noulportal.just.ro/>
Tel: (+4-021) 319.51.80;
Fax: (+4-021) 319.82.46
Operator de date cu caracter personal nr. 2933

Către

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Colegiul de Conducere al Curții de Apel București, în conformitate cu prevederile art. 514 din Noul Cod de Procedură Civilă, formulează prezentul

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

în vederea pronunțării asupra următoarei probleme de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești: *"Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 29 al. 1 lit. i din OUG nr. 80/2013 în cauzele în care ca urmare a decesului făptuitorului se pronunță o soluție de clasare de către procuror."*

Din verificările efectuate, a rezultat că practica judiciară a Secțiilor a V-a civilă și a VI-a civilă din cadrul Curții de Apel București nu este unitară, cu privire la problema de drept menționată mai sus, în sensul că în dosarul nr. 32273/3/2019, al Secției a VI-a civilă, prin adresa emisă la data de 17.03.2021 li s-a pus în vedere apelanților ca în termen de 10 zile să precizeze valoarea contestată, în lei, să prezinte modul de calcul și să achite ½ din taxa judiciară de timbru calculată la această valoare pentru fiecare dintre apelanți, în timp ce în mai multe dosare, respectiv dosar nr. 38572/3/2018, dosar nr. 30028/3/2018, dosar nr. 20273/3/2019, dosar nr. 3201/93/2019, dosar nr. 36517/3/2019, dosar nr. 8470/3/2018** și dosar nr.

2773/93/2019, toate ale Secție a V-a civilă a Curții de Apel București, instanțele au apreciat în sensul invers, al aplicabilității dispozițiilor art. 29 lit. i din O.U.G. nr. 80/2013 inclusiv în cauzele în care ca urmare a decesului făptuitorului se pronunță o soluție de clasare de către procuror.

Preliminar, arătăm că problema de drept vizând semnificația noțiunii de „cauză penală” din dispozițiile art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru a făcut obiectul discuțiilor atât în cadrul Întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor civile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și ale curților de apel, ce a avut loc la Bacău, în perioada 23-24 iunie 2016, precum și a celei ce a avut loc la Oradea, în perioada 6-7 iunie 2019, și nu în ultimul rând la Pitești în perioada 14-15 noiembrie 2019, punctul de vedere prezentat de Institutului Național al Magistraturii fiind însoțit de participanți cu majoritate de voturi.

Opinia Institutului Național al Magistraturii asupra temei în discuție, expusă la întâlnirile menționate, a fost următoarea:

„Potrivit art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, sunt scutite de la plata taxei judiciare de timbru acțiunile și cererile, inclusiv cele pentru exercitarea căilor de atac, ordinare și extraordinare, referitoare la (...) cauzele penale, inclusiv despăgubirile civile pentru prejudiciile materiale și morale decurgând din acestea. Textul legal reglementează scutirea de la plata taxelor judiciare de timbru, în primă instanță și în căile de atac, a acțiunilor penale sau a acțiunilor civile alăturate acțiunii penale în cadrul procesului penal, precum și a acțiunilor civile promovate separat, pe calea unui proces civil, dacă pretențiile deduse judecății decurg dintr-o cauză penală. Prin Decizia nr. 387/27 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial nr. 555/27 iulie 2015, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile menționate sunt constituționale în măsura în care sunt scutite de la plata taxei judiciare de timbru acțiunile și cererile referitoare la despăgubirile civile pentru prejudiciile materiale și morale decurgând dintr-o cauză penală în condițiile în care fapta cauzatoare de prejudiciu, la momentul săvârșirii acesteia, era prevăzută ca infracțiune. Decizia specificată a fost pronunțată în contextul dezincriminării unor infracțiuni. În concret, dacă înainte să se pună în mișcare acțiunea penală, fapta a fost dezincriminată, caz în care părții vătămate i-a rămas exclusiv posibilitatea de a se adresa instanței civile cu acțiune civilă în despăgubiri, aceasta din urmă se impune să fie scutită de la plata taxei judiciare de timbru. Această decizie s-a întemeiat, în esență, pe încălcarea principiului egalității în fața legii, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție, apreciindu-se că tratamentul juridic diferit aplicat persoanelor care se află în aceeași situație juridică, respectiv a celor care solicită recuperarea prejudiciului suferit ca urmare a săvârșirii unei fapte care constituia infracțiune la data săvârșirii, dar care nu mai face obiectul acțiunii penale, este determinat, în principiu, de celeritatea cu care a fost efectuată urmărirea penală și judecarea cauzelor, iar acesta este un criteriu aleatoriu și exterior conduitei persoanei, fiind în contradicție cu principiul constituțional. Anterior pronunțării acestei decizii, soluția pe care am îmbrățișat-o era întemeiată pe corelația dintre legea taxelor de timbru și dispozițiile Codului de procedură penală. Astfel, în conformitate cu art. 20 alin. (8) din Codul de procedură penală, acțiunea civilă care are ca obiect tragerea la răspundere

civilă a inculpatului și părții responsabile civilmente, exercitată la instanța penală sau la instanța civilă, este scutită de taxă de timbru. Dispozițiile art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 se impuneau a fi interpretate coroborat cu cele ale art. 20 alin. (8) din Codul de procedură penală, astfel încât ne aflăm în prezența noțiunii de cauză penală numai în ipoteza în care s-a pus în mișcare acțiunea penală, căci, numai în acel caz, putem vorbi de existența unui inculpat, prin raportare la art. 82 din Codul de procedură penală, potrivit căruia inculpatul este persoana împotriva căreia s-a pus în mișcare acțiunea penală și care devine parte în procesul penal. După publicarea deciziei menționate în Monitorul Oficial, soluția expusă nu-și mai poate menține valabilitatea, întrucât în ipoteza dezincriminării unei fapte nu se poate cunoaște dacă, în cazul în care nu ar fi fost dezincriminată, s-ar fi pus sau nu în mișcare acțiunea penală. Soluția Curții Constituționale nu poate fi aplicată numai în ipoteza dezincriminării unei infracțiuni, căci rațiunea avută în vedere de Curte se menține și în cazul altor ipoteze de imposibilitate a exercitării acțiunii penale, cum ar fi, spre exemplu, a celei privind decesul suspectului sau a celei privind prescripția răspunderii penale. Dacă s-a dispus clasarea acțiunii penale pentru că nu există probe că persoana împotriva căreia s-a formulat plângerea penală a săvârșit infracțiunea, iar persoana vătămată promovează în fața instanței civile cerere vizând acordarea de despăgubiri civile pentru prejudiciile materiale și morale izvorând din pretinsa faptă săvârșită de acea persoană, apreciem, în continuare, că acțiunea civilă este scutită de plata taxei judiciare de timbru. Astfel, instanța civilă nu este ținută de ordonanța de clasare pronunțată în materie penală, întrucât e lipsită de autoritate de lucru judecat, nefiind, ca atare, împiedicată să stabilească, pe baza unor cerințe mai puțin stricte privind încuviințarea și administrarea probatoriului, atragerea răspunderii civile a pârâtului. Textul art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 nu se pretează a fi interpretat restrictiv în sensul că în înțelesul noțiunii de „cauză penală” s-ar include numai procesele aflate pe rolul instanțelor judecătorești, din moment ce cauza penală nu poate fi restrânsă doar la faza judecării, cu excluderea fazei de urmărire penală; de altfel, articolul în discuție nu comportă vreo distincție în sensul arătat. La momentul primirii cererii de chemare în judecată, când instanței civile îi revine obligația verificării aspectului dacă acțiunea este supusă plății taxei judiciare de timbru, de regulă, aceasta nici nu este în măsură să aprecieze, cu certitudine, în lipsa administrării unui probatoriu concludent, dacă fapta imputată pârâtului de către reclamant constituia sau nu o infracțiune sau dacă sesizarea organului de urmărire penală a avut caracter abuziv. Instanța civilă, la momentul procesual respectiv, are, de principiu, posibilitatea doar să constate dacă respectiva faptă a constituit obiect al unui act de sesizare a organelor de urmărire penală, fiind format un dosar penal. În concluzie, opinia I.N.M. este aceea că prin noțiunea de „cauză penală” în accepțiunea art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru se înțelege orice cauză penală formată în urma unei sesizări a organelor penale, de la momentul înregistrării sesizării și a constituirii dosarului penal, independent dacă s-a pus sau nu în mișcare acțiunea penală, cu condiția să nu existe indicii care să permită instanței să concluzioneze în sensul inexistenței săvârșirii unei infracțiuni. În ipoteza în care s-a pronunțat o hotărâre definitivă a instanței penale în sensul că fapta nu există, fapta nu este prevăzută de legea penală sau fapta nu a fost săvârșită cu forma

de vinovăție prevăzută de lege, scutirea de plata taxei judiciare de timbru prevăzute de art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 nu este incidentă. Participanții au decis menținerea votului exprimat anterior în cadrul întâlnirii de la Oradea, conform punctului de vedere expus de către I.N.M.”

Dispoziții legale aplicabile:

Potrivit art. 29 al. 1 lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru:

„Sunt scutite de la plata taxei judiciare de timbru acțiunile și cererile, inclusiv cele pentru exercitarea căilor de atac, ordinare și extraordinare, referitoare la (...) cauzele penale, inclusiv despăgubirile civile pentru prejudiciile materiale și morale decurgând din acestea.”

Soluții jurisprudențiale diferite:

Într-o primă orientare jurisprudențială, majoritatea judecătorilor consultați, (Secțiile III-IV civile ale Curții de Apel București, o parte din Secția a V-a civilă a Curții de Apel București, Tribunalul București, împreună cu judecătorii arondate, Tribunalul Ilfov împreună cu Judecătoria Cornetu, Tribunalul Teleorman împreună cu Judecătorii Alexandria, Turnu Măgurele, Videle și Zimnicea, Judecătoria Oltenița și Judecătoria Lehliu Gară, Tribunalul Giurgiu și Tribunalul Ialomița) au opinat în sensul expus de Institutului Național al Magistraturii în cadrul întâlnirilor de practică neunitară organizate la nivel național în cursul anului 2019.

Ca argumente, s-a arătat că textul art. 29 al. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 nu se pretează a fi interpretat restrictiv în sensul că în înțelesul noțiunii de „cauză penală” s-ar include numai procesele aflate pe rolul instanțelor judecătorești, din moment ce cauza penală nu poate fi restrânsă doar la faza judecătii, cu excluderea fazei de urmărire penală; de altfel, articolul în discuție nu comportă vreo distincție în sensul arătat. La momentul primirii cererii de chemare în judecată, când instanței civile îi revine obligația verificării aspectului dacă acțiunea este supusă plății taxei judiciare de timbru, de regulă, aceasta nici nu este în măsură să aprecieze, cu certitudine, în lipsa administrării unui probatoriu concludent, dacă fapta imputată pârâtului de către reclamant constituia sau nu o infracțiune sau dacă sesizarea organului de urmărire penală a avut caracter abuziv. Instanța civilă, la momentul procesual respectiv, are, de principiu, posibilitatea doar să constate dacă respectiva faptă a constituit obiect al unui act de sesizare a organelor de urmărire penală, fiind format un dosar penal.

În concluzie, prin noțiunea de „cauză penală” în accepțiunea art. 29 al. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru se înțelege orice cauză penală formată în urma unei sesizări a organelor penale, de la momentul înregistrării sesizării și a constituirii dosarului penal, independent dacă s-a pus sau nu în mișcare acțiunea penală, cu condiția să nu existe indicii care să permită instanței să concluzioneze în sensul inexistenței săvârșirii unei infracțiuni.

Doar în ipoteza în care s-a pronunțat o hotărâre definitivă a instanței penale în sensul că fapta nu există, fapta nu este prevăzută de legea penală sau fapta nu a fost

săvârșită cu forma de vinovăție prevăzută de lege, scutirea de plata taxei judiciare de timbru prevăzute de art. 29 al. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 nu este incidentă.

În cea de-a doua orientare jurisprudențială, au fost formulate opinii contrare, de către o parte a judecătorilor din cadrul Secției a VI-a civile a Curții de Apel București, o parte din Secția a V-a civilă a Curții de Apel București, Judecătoria Roșiorii de Vede, Judecătoria Buftea.

Ca argumente, s-a arătat că atunci când a existat un impediment care a împiedicat exercitarea acțiunii penale, cum ar fi decesul făptuitorului, retragerea plângerii prealabile, împăcarea părților, neformularea plângerii prealabile, inexistența numărului de zile de îngrijiri medicale necesar pentru ca fapta să constituie infracțiune de vătămare corporală din culpă, cu consecința că s-a dispus clasarea în dosarul penal, nu este incident cazul de scutire prevăzut de art. 29 alin. 1 lit. i) din OUG nr. 80/2013.

S-a decis efectuarea de verificări pentru a se identifica și transmite hotărâri judecătorești definitive pronunțate în această materie, în vederea promovării recursului în interesul legii.

Astfel, cu adresa nr. 2/5863/C din data de 26.04.2021 Curtea de Apel București a solicitat secțiilor civile din cadrul instanței, precum și tribunalelor și judecătoriilor arondate rugămintea de a comunica un punct de vedere și hotărâri judecătorești pronunțate cu privire la problema de drept mai sus menționată.

La nivelul Secției a III-a civilă din cadrul Curții de Apel București s-a opinat că în situația în care nu a fost pusă în mișcare acțiunea penală întrucât făptuitorul a decedat, taxa judiciară de timbru nu se datorează doar dacă din actele dosarului, la momentul analizării timbrajului, există indiciile săvârșirii unei infracțiuni de către persoana ulterior decedată.

Cu titlu de practică judiciară, au fost anexate decizii pronunțate în dosare în care părții nu i s-a impus plata unei taxe judiciare de timbru, în spețe în care acțiunea penală nu fusese pusă în mișcare deoarece făptuitorul decedase, dar cu mențiunea că din lecturarea deciziilor respective reies cu evidență indiciile săvârșirii unei infracțiuni de către persoana decedată:

- decizia civilă nr. 533 A din 06.11.2015, pronunțată de Curtea de Apel București Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în dosarul nr. 2541/98/2014;

- decizia civilă nr. 557 A din 20.09.2016, pronunțată de Curtea de Apel București Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în dosarul nr. 9126/3/2015, și decizia civilă nr. 840 A din 17.09.2018, pronunțată de Curtea de Apel București Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în dosarul nr. 9126/3/2015*;

- decizia civilă nr. 292 A din 29.03.2017, pronunțată de Curtea de Apel București Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în dosarul nr. 33589/3/2015;

- decizia civilă nr. 1128 A din 22.12.2017, pronunțată de Curtea de Apel București Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în dosarul nr. 39072/3/2015;

- decizia civilă nr. 92 A din 01.02.2018, pronunțată de Curtea de Apel București Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în dosarul nr. 26018/3/2016*;

- decizia civilă nr. 284 A din 21.03.2018, pronunțată de Curtea de Apel București Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în dosarul nr. 722/3/2016;

- decizia civilă nr. 1128 din 02.11.2018, pronunțată de Curtea de Apel București Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în dosarul nr. 19785/3/2015;

- decizia civilă nr. 335 A din 13.03.2019, pronunțată de Curtea de Apel București Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în dosarul nr. 45911/3/2016**;

- decizia civilă nr. 1481 A din 14.11.2019, pronunțată de Curtea de Apel București Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie în dosarul nr. 21964/3/2018.

Magistrații Secției a IV-a civile din cadrul Curții de Apel București au îmbrățișat opinia Institutului Național al Magistraturii cu privire noțiunea de „cauză penală”, stabilită în cadrul Întâlnirii de practică neunitară desfășurată la Pitești în perioada 14-15 noiembrie 2019, în sensul că *”prin noțiunea de „cauză penală” se înțelege orice cauză penală formată în urma unei sesizări a organelor penale, de la momentul înregistrării sesizării și a constituirii dosarului penal, independent dacă s-a pus sau nu în mișcare acțiunea penală, cu condiția să nu existe indicii care să permită instanței să concluzioneze în sensul inexistenței săvârșirii unei infracțiuni.*

În ipoteza în care s-a pronunțat o hotărâre definitivă a instanței penale în sensul că fapta nu există, fapta nu este prevăzută de legea penală sau fapta nu a fost săvârșită cu forma de vinovăție prevăzută de lege, scutirea de plata taxei judiciare de timbru prevăzute de art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 nu este incidentă.”

La nivelul Secției a V-a civilă din cadrul Curții de Apel București s-a arătat că există practică neunitară cu privire la problema de drept supusă atenției, precizându-se că până în momentul de față aceasta nu a fost reglementată în mod unitar.

Magistrații Secției a VI-a civilă din cadrul Curții de Apel București au arătat că atunci când a existat un impediment care a împiedicat exercitarea acțiunii penale, cum ar fi decesul făptuitorului, retragerea plângerii prealabile, împăcarea părților, neformularea plângerii prealabile, inexistența numărului de zile de îngrijiri medicale necesar pentru ca fapta să constituie infracțiune de vătămare corporală din culpă, cu consecința că s-a dispus clasarea în dosarul penal, nu este incident cazul de scutire prevăzut de art. 29 alin. 1 lit. i) din OUG nr. 80/2013.

În urma consultării judecătorilor **Secțiilor III-VI civile ale Tribunalului București și judecătorilor din circumscripția acestuia**, s-a observat că opinia magistraților este în acord cu opinia comunicată de Institutul Național al Magistraturii, în sensul că cerere de chemare în judecată care are ca obiect acordarea de despăgubiri civile pentru prejudiciile materiale și morale decurgând dintr-o cauză penală este scutită de la plata taxei judiciare de timbru, în temeiul dispozițiilor art. 29 al. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013, inclusiv în situația în care acțiunea penală nu a fost pusă în

mișcare întrucât a intervenit decesul făptuitorului, cu condiția să nu existe indicii care să permită instanței să concluzioneze în sensul inexistenței săvârșirii unei infracțiuni.

În urma consultării magistraților **Secției civile a Tribunalului Ilfov și a Judecătorilor arondate**, în esență, s-a conturat opinia că acțiunea civilă exercitată în procesul civil, având ca obiect pretenții rezultate dintr-o faptă în raport de care a fost începută urmărirea penală, dispusă efectuarea în continuare a urmăririi penale față de suspect și, ulterior, dispusă soluția de clasare, anterior punerii în mișcare a acțiunii penale, întrucât suspectul a decedat, este scutită de la plata taxei judiciare de timbru în temeiul art. 29 al. 1 lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013.

Într-o opinie, exprimată de **Tribunalul Ilfov și Judecătoria Cornetu** s-a reținut că noțiunea de „cauză penală” nu este condiționată de existența sau inexistența unui proces penal.

S-a arătat că în cuprinsul Deciziei nr. 433/2019, Curtea Constituțională a stabilit sensul noțiunii de „cauză penală”, statuând că textul analizat menționează, în mod expres, că această scutire se aplică și în privința despăgubirilor civile pentru prejudiciile materiale și morale decurgând din cauzele penale, așadar, pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale, indiferent că ea face obiectul unei acțiuni civile alăturate celei penale sau separate de aceasta, esențială fiind existența unei cauze penale, mai precis a unei cauze în care s-a pus în mișcare acțiunea penală, acțiune care se pune în mișcare „de procuror, prin ordonanță, în cursul urmăririi penale, când acesta constată că există probe din care rezultă că o persoană a săvârșit o infracțiune și nu există vreunul dintre cazurile de împiedicare prevăzute la art. 16 alin. (1)” [art. 309 alin. (1) din Codul de procedură penală]. Numai în acest fel cauza poate fi calificată ca fiind una penală în sensul art. 29 al. (1) lit. i) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013.

La nivelul Judecătoriei Buftea s-a opinat că raportat strict la speța menționată, nu se poate reține existența cauzei penale și, prin urmare, nici incidența dispozițiilor art. 29 al. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013.

Tribunalul Teleorman și Judecătoriile Alexandria, Turnu Măgurele, Videle și Zimnicea au opinat în sensul că în cazul expus de petenți sunt aplicabile dispozițiile art. 29 al. 1 lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013, acțiunile civile formulate fiind scutite de taxă judiciară de timbru, în timp ce **Judecătoria Roșiorii de Vede** a opinat în sens contrar al neaplicării acestor dispoziții legale atunci când acțiunea penală se stinge urmarea decesului făptuitorului.

La nivelul Secției civile din cadrul Tribunalului Călărași, nu au fost formulate puncte de vedere vizând problema de drept specificată și nici nu a fost comunicată jurisprudență relevantă în acest sens, situația fiind identică cu cea de la nivelul **Judecătoriei Călărași**.

La nivelul Judecătoriei Oltenița, s-a apreciat că art. 29 lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 este aplicabil și în cazul în care nu s-a pus în mișcare acțiunea penală, întrucât a intervenit decesul făptuitorului.

La nivelul Judecătoriei Lehliu-Gară, magistrații instanței și-au însușit opinia Institutului Național al Magistraturii menționată în minuta de practică neunitară din 06-07.06.2019 organizată de Curtea de Apel Oradea, în sensul că „*prin noțiunea de cauză penală în accepțiunea art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 privind*

taxele judiciare de timbru se înțelege orice cauză penală formată în urma unei sesizări a organelor penale, de la momentul înregistrării sesizării și a constituirii dosarului penal, independent dacă s-a pus sau nu în mișcare acțiunea penală, cu condiția să nu existe indicii care să permită instanței să concluzioneze în sensul inexistenței săvârșirii unei infracțiuni. În ipoteza în care s-a pronunțat o hotărâre definitivă a instanței penale în sensul că fapta nu există, fapta nu este prevăzută de legea penală sau fapta nu a fost săvârșită cu forma de vinovăție prevăzută de lege, scutirea de plata taxei judiciare de timbru prevăzute de art. 29 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 nu este incidentă.”

La nivelul Tribunalului Giurgiu s-a apreciat că dispozițiile art. 29 lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 stabilește scutirea de plata taxelor judiciare de timbru a acțiunilor civile decurgând din săvârșirea infracțiunii chiar și în situația în care a intervenit decesul făptuitorului, iar acțiunea penală nu a fost pusă în mișcare.

După consultarea judecătorilor din cadrul Tribunalului Ialomița ce soluționează cauze civile, opinia exprimată a fost concordantă cu punctul de vedere și opinia exprimată în cadrul întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor civile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și ale curților de apel ce a avut loc în perioada 6 – 7 iunie 2019, la Oradea.

Astfel, s-a arătat că textul art. 29 al. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 nu se pretează a fi interpretat restrictiv în sensul că în înțelesul noțiunii de „cauză penală” s-ar include numai procesele aflate pe rolul instanțelor judecătorești, din moment ce cauza penală nu poate fi restrânsă doar la faza judecării, cu excluderea fazei de urmărire penală; de altfel, articolul în discuție nu comportă vreo distincție în sensul arătat. La momentul primirii cererii de chemare în judecată, când instanței civile îi revine obligația verificării aspectului dacă acțiunea este supusă plății taxei judiciare de timbru, de regulă, aceasta nici nu este în măsură să aprecieze, cu certitudine, în lipsa administrării unui probatoriu concludent, dacă fapta imputată pârâtului de către reclamant constituia sau nu o infracțiune sau dacă sesizarea organului de urmărire penală a avut caracter abuziv. Instanța civilă, la momentul procesual respectiv, are, de principiu, posibilitatea doar să constate dacă respectiva faptă a constituit obiect al unui act de sesizare a organelor de urmărire penală, fiind format un dosar penal.

În concluzie, opinia Institutului Național al Magistraturii este aceea că prin noțiunea de „cauză penală” în accepțiunea art. 29 al. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru se înțelege orice cauză penală formată în urma unei sesizări a organelor penale, de la momentul înregistrării sesizării și a constituirii dosarului penal, independent dacă s-a pus sau nu în mișcare acțiunea penală, cu condiția să nu existe indicii care să permită instanței să concluzioneze în sensul inexistenței săvârșirii unei infracțiuni.

Doar în ipoteza în care s-a pronunțat o hotărâre definitivă a instanței penale în sensul că fapta nu există, fapta nu este prevăzută de legea penală sau fapta nu a fost săvârșită cu forma de vinovăție prevăzută de lege, scutirea de plata taxei judiciare de timbru prevăzute de art. 29 al. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 80/2013 nu este incidentă.

Este de precizat faptul că hotărâri judecătorești definitive relevante într-o problemă de drept similară, privind Ordinul Meritul Militar, au fost înaintate Înaltei

Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pentru soluționarea dosarului nr. 2970/1/2020.

Așa cum se poate observa, din cele de mai sus, majoritatea judecătorilor consultați (Secțiile III-IV civile ale Curții de Apel București, o parte din Secția a V-a a Curții de Apel București, Tribunalul București împreună cu judecătoriile arondate, Tribunalul Ilfov împreună cu Judecătoria Cornetu, Tribunalul Teleorman împreună cu Judecătoriile Alexandria, Turnu Măgurele, Videle și Zimnicea, Judecătoria Oltenița și Judecătoria Lehliu Gară, Tribunalul Giurgiu și Tribunalul Ialomița) au opinat în sensul expus de Institutului Național al Magistraturii în cadrul întâlnirilor de practică neunitară organizate la nivel național în cursul anului 2019, existând însă și opinii contrare, (Secția a VI-a civilă a Curții de Apel București, o parte din Secția a V-a civilă a Curții de Apel București, Judecătoria Roșiorii de Vede, Judecătoria Buftea), Tribunalul Călărași și Judecătoria Călărași neexprimând puncte de vedere.

În aceste condiții, întrucât din cele constatate, rezultă în mod concret că problema de drept supusă analizei a fost soluționată în mod neunitar de către secțiile civile și instanțele arondate Curții de Apel București, apreciem că este impetuos necesar ca această chestiune să fie analizată de Înalta Curte de Casație și Justiție pe calea unui recurs în interesul legii, în temeiul art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă, în scopul asigurării aplicării și interpretării unitare a dispozițiilor legale evocate.

Existenței unei practici neunitare, în sensul dispozițiilor art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă este dovedită și prin hotărârile judecătorești definitive, anexate prezentei sesizări.

Pentru aceste motive, solicităm admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 29 al. 1 lit. i din OUG nr. 80/2013 în cauzele în care ca urmare a decesului făptuitorului se pronunță o soluție de clasare de către procuror.

COLEGIUL DE CONDUCERE AL CURȚII DE APEL BUCUREȘTI

PREȘEDINTE

Judecător Cristiu Ninu Luminița

MEMBRI

**Judecător Costache Elena Raluca
Judecător Croitoru Steluța Mirela
Judecător Voinescu Carmen Mihaela
Judecător Iacob Marcela**